

Teknologian hyödyntäminen arjessa kiinnostaa ulkomaisia yhteistyökumppaneita

Oulunkaaren seutukunnassa on tehty useita vuosia töitä, jotta löydettäisiin menetelmiä, joilla edistetään muun muassa harvaanasuttujen seutujen kehitystä. Seutukunta on edustanut Pohjois-Suomea kuuden EUMAAN yhteisessä ADEP-hankkeessa. Suomen lisäksi hankkeessa ovat mukana Ranska, Irlanti, Espanja, Puola ja Italia. Suomi on mukana hankkeessa kolmella osaprojektilla: Micropolis, Pohjantähti ja Kierikki.

Huhtikuun lopulla yhteistyökumppanit osallistuivat seutukunnassa järjestettyihin seminaareihin, joissa pohdittiin, miten kansainvälinen yhteistyö paikallisten osaprojektien välillä toteutetaan. Keväinen seminaari synnytti jatkoa yhteistyössä. Tulossa on uusia seminaareja, asiantuntijavaihtoa, koulutuspäiviä, opintomatkoja ja yhteisen materiaalin kehittämistä.

Etenkin irlantilaiset ovat kiinnostuneita miten liike-elämä ja arjen toiminta nivoutuvat saumattomasti toisiinsa. Oulunkaaren seutukunnassa tästä ovat esimerkkinä teknologiakeskus Micropolis Iissä sekä kehittämis- ja koulutuskeskus Pohjantähti Pudasjärvellä.

Micropolis ei ole pelkkä teknologia-alan yritysten keskittymä. Sillä on hyvät yhteydet Oulun yliopistoon, ja erilaisilla projekteilla yrityksille tarjoutuu mahdollisuus kehittää toimintaansa varsinainen liiketoiminnan rinnalla.

Pohjantähti puolestaan tarjoaa laadukasta etäopetusta. Ranskalaiset epäilivät, voidaanko harvaan asutulla alueella tarjota näin korkeatasoista opetusta. Pohjantähden johtaja **Matti Materon** esittelyn jälkeen epäilyt hävisivät.

– Videoneuvottelut ovat meille arkipäivää ja juuri videoyhteyden avulla voidaan hoitaa laadukasta opetusta ilman, että oppilaiden tarvitsee matkustaa kotikunnastaan, Matero toteaa.

Sää suosi Oulunkaaren seutukunnan ADEP-hankkeen ranskalaisten, irlantilaisien, espanjalaisten, puolalaisten ja italialaisten yhteistyökumppaneiden vierailua.

Pohjantähdessä kehitellään toimintamalleja, joilla Pudasjärvellä toteutettua etäopetusta voidaan hyödyntää myös seutukunnan muissa kunnissa. Tulevana syksynä esimerkiksi avoimen yliopiston kasvatustieteiden cum laude –opinnot voi suorittaa Pohjantähdessä ja mahdollisesti myös muissa seutukunnan kunnissa.

– Mitä korkeatasoisempaa opetusta järjestetään, sitä vähemmän on oppilaita harvaanasutulla alueella, siksi yhteistyö kuntien välillä on tarpeellista, Matero sanoo.

Pohjantähden toinen painopiste tulevaisuudessa on yrittäjyyden parantaminen. Tähän tarjotaan yliopiston ja yritysten välistä tutkimusta ja kehittämistoimintaa sekä koulutusta. Vieraiden ihailu Pohjantähden toimintaa kohtaan miellyttää.

– Kiva palaute antaa vahvistusta siitä, että täällä tehdään oikeita asioita, Matero tuumaa.

Ranskalaiset **Thierry Maliet**, **Anne Froment**, irlantilainen **Louise Kinlen** ja puolalainen **Marek Rainer** ihailivat suomalaisäntien tiivistä työtah-

Ranskalaisella **Thierry Malietilla** (vas.), puolalaisella **Marek Rainerilla**, ranskalaisella **Anne Fromentilla** ja irlantilaisella **Louise Kinlenillä** riitti keskustelemista tauoilla.

Kahden päivän vierailuun oli mahduttettu paljon asiaa, ryhmätyöskentelyä ja vierailuja. Vieraat myönsivät, että he itse eivät ole työskentele näin tiiviisti.

Anne Froment ihasteli erityisesti Micropoliksen korkeaa teknologiaa. Louise Kinlen pani merkkeä yliopiston ja yritysten välisen tiiviin koulutusyhteistyön seutukunnan alueella.

– Micropolis on hyvin kaunis paikka. Tällaisessa työympäristössä minäkin haluaisin työskennellä, Kinlen toteaa.

Seutukunnan ADEP-hankkeen projektipäällikkö **Panagiotis Moyzakitis** on tyytyväinen ulkomaisten vieraiden pistäytymiseen.

– Vaikka vierailu kesti vain kaksi päivää, sitä edelsi vuoden valmistelu. Me teimme töitä teemojen ja osaprojektien valinnassa, Moyzakitis toteaa. Hänen mukaansa kansainvälistyminen on erittäin tärkeä asia Oulunkaaren seutukunnan ADEP-hankkeessa mukana oleville projekteille, Pohjantähdelle, Micropolikselle ja Kierikille.

James Donlon Irlannista (vas.), koulutus- ja kehittämiskeskus Pohjantähden johtaja **Matti Matero** ja **Vincent Reynolds Irlannista** olivat tyytyväisiä kahden seminaaripäivän antiin huhtikuun lopulla.

– Kansainvälisen toiminnan keskipiste on tässä vaiheessa paikallinen kehittäminen. Alhaalta ylös –lähestymisperiaatteella edetään kohti kansainvälistä yhteistyötä, Moyzakitis sanoo. ADEP-hankkeen rahoituksesta 75 prosenttia tulee Interreg III C –ohjelmasta. Loppuosan maksavat sisäministeriö, Oulunkaaren seutukunta ja Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Avaimet hallussa

Oulunkaaren seutukunnan visio on olla maaseudun ja kaupungin vuorovaikutusta hyödyntävä, osaavien ihmisten ja yritysten moderni maaseutu. Kehittämistyön pääsisältöä ovat olleet toisaalta panostukset seutukunnalle tärkeiden elinkeinojen kehittämiseen ja toisaalta tuottaa osaamista ja resursseja kuntien palvelutuotannon turvaamiseksi tulevaisuudessa.

Oulunkaaren seutukunta on toiminta-ajatuksensa mukaisesti edistänyt yhteistyössä seutukunnan kuntien, elinkeinoelämän, maakuntaliiton, muiden viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa Oulunkaaren seutukunnan kehitystä, osaamista, seudun markkinointia, kansainvälistymistä, innovaatioita, uuden teknologian hyväksikäyttöä.

Seutukunta on pyrkinyt luomaan kumppanuuksia sekä huolehtinut seutukunnan edunvalvonnasta. Seutukunta on toimeenpannut linjauksia, joista Oulunkaari 2010-kehittämishajelmassa on päätetty. Näitä ovat mm. hyvinvointimalli, elinkeinomalli ja kasvutoimialoilta tapahtuva aktiivinen kehittämistoiminta.

Kunnissa on ollut käsitellyssä joulukuussa valmistunut hyvinvointistrategia. Sen lähtökohdana on ollut koota laaja-alainen ohjelma Oulunkaaren seutukunnassa ja Vaalan kunnassa asuvien ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointia tukevien palvelujen kehittämiseksi. Ohjelmassa nostetaan esille tälle seudulle tyypilliset hyvinvoinnin ominaispiirteet. Tavoitteet ja toimenpiteet määritellään kuntalaisten hyvinvoinnin nykytilaan, käytettävissä oleviin resursseihin ja tulevaisuuden haasteisiin perustuen.

Oulunkaaren seutukunta on siirtynyt verkkoteknologioiden hyödyntäjänä uuteen aikakauteen, kun kunnat ovat siirtyneet taloushallinnon, palkanlaskennan, henkilöstöhallinnon järjestelmissä yhteen sovitettuihin ja keskitettyihin tietojärjestelmiin. Palveluprosessin uudistamisessa merkittävä saavutus on Verkostoterveyskeskus -hankkeen hyväksymisen TEKESin FinnWell -ohjelmalla.

Kuntapalveluiden kehittämistyössä seutu kulkee kansallisessa kärkeä. Yhteistyötä on vahvistettu erityisesti Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa käynnistämällä Interreg IIIC/ADEP -hanke. Seutukunta osallistuu aktiivisesti Aluekeskusten 1+3 -koordinaatioyhteyden ajamalle seudulle tärkeitä hankkeita rahoitusviranomaisissa läpi. Perämerenkaaren, Oulun seudun ja Oulun yliopiston kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Edellä kuvatut esimerkit antavat mielikuvan moniulotteisesta seudullisen yhteistyön tehtäväkentästä. Ilmasa leijuu suuren rakennemuutoksen tuoksu kuntapuolella.

Mitä on tulossa, sitä me emme varmuudella tiedä, sitä ei tunnu tietävän edes valtiolta. Olemme todenneet, että Oulunkaarella meillä on avaimet hallussa. Omista lähtökohdista tapahtuva päätöksenteko ja muutoksen ennakointi on varmasti parasta seutuyhteistyötä, jota on syytä viedä eteenpäin.

TAPANI TURPEINEN
seutukuntajohtaja

Teemu Hostikka

Yleislääketieteen erikoislääkäri Ulla Rajala hoitaa Oulunkaaren seutukunnan diabetespotilaita videoyhteyden avulla Oulun yliopiston Kansanterveys- ja yleislääketieteenlaitoksella Kastellissa.

Tekniikka pelotti aluksi

Potilaiden hoitamisen tietokoneen näyttöpäätteen kuvan välityksellä on yhtä vaativaa kuin normaalisissa lääkärin vastaanottiloissa. Yleislääketieteen erikoislääkäri Ulla Rajala on miehlänään neljän kuukauden mittaisesta kokemuksestaan diabetespotilaiden hoitamisesta videoyhteyden välityksellä.

Kuvan ja äänen laatu ovat olleet yllättävän hyvät. Tämän ansiosta keskustelu potilaan kanssa on hyvin luontevaa. Mielestäni vuorovaikutus toimii, Rajala toteaa.

Rajalan mukaan etävastaanoton avulla hän on tavoittanut potilaita, jotka ilman tätä mahdollisuutta olisivat saattaneet hakeutua tai päästä myöhemmin lääkärinvastaanotolle.

Etävastaanotokokeilussa ovat mukana Utajärvi, Vaala ja Pudasjärvi. Jokaisella kunnalla on oma päivänsä. Kussakin kunnassa päätetään etukäteen, ketkä ohjataan etävastaanotolle. Aikaa yhdelle potilaalle on varattu 30 - 45 minuuttia.

– Yleensä vastaanotolla on hyvin vaikeita tapauksia, joissa joutuu ottamaan monta asiaa huomioon. Eli kyllä tämä on hyvin vaativaa työtä, mutta myös antoisaa, Rajala sanoo.

Hänen mielestään etävastaanoton hyvä puoli on myös, ettei hänen tarvitse ajaa pitkiä työmatkoja vaan voi hoitaa työtä kotipaikkakunnallaan.

Rajala myöntää, että etukäteen häntä epäilytti tekniikka, pelaavtko yhteydet sekä millainen on kuvan ja äänen laatu. Kehittämistä vielä tarvitaan.

– Vaalan kanssa minulla on käytössä elektroninen stetoskooppi, jolla pystyn kuuntelemaan potilaan sydäntään. Tämä on tärkeä asia hoidon kannalta ja tulisi olla mahdollista myös muiden kuntien kanssa.

Rajala uskoo, ettei etävastaanotto jää vain kokeiluksi, vaan projektin päätyttyä ensi vuoden lopulla kunnat ryhtyvät ostamaan tällaista palvelua, jos hyvää kokemusta painotetaan vaakakupissa.

Työntekijät mukana muutostyössä

Oulunkaaren seutukunnassa meillä oleva Hyvinvoinnin terveyskeskus –hanke on saavuttanut konkreettisia tuloksia. Kuivaniemiä, Iisää ja Yli-linissä on kevään aikana paneuduttu siihen, miten kunnissa hoidetaan lakisäätöiset terveys- ja sosiaalipalvelut.

Oman kunnan palvelujen tuottamista on myös verrattu naapurikuntien toimintaan. Tavoitteena oli löytää ne palvelut, jotka kunnassa kannattaa edelleenkin järjestää yksin ja haviga ne palvelut, jotka voidaan tehdä yhdessä naapurikunnan kanssa.

Työntekijöistä ja päättävissä asemassa olevista viranhaltijoista koostuvat 13 työryhmää saivat työnsä valmiiksi toukokuun lopulla, ja kuntien

luottamushenkilöt pääsevät tutustumaan esityksiin kesäkuun alkupuolella. Päätösten aika on syksyllä.

Erityisasiantuntijan **Kirsti Ylitalon** mukaan tiedottamisen avoimuus on ollut kehittämistyön kantavia ajatuksia. Yli-lin, Iin ja Kuivaniemen kaikkialla työntekijöillä on ollut mahdollisuus seurata työryhmien työskentelyä palvelustrategian tiedotusviuilta internetistä, jonne työryhmien kokospöytäkirjat ja muistiot on päivitetty heti niiden valmistuttua.

– Toimen merkittävä tekijä kehittämistyön kannalta on, että työntekijät ovat olleet suunnittelussa mukana alusta alkaen.

– Koska työntekijöiden pitää tehdä muutokset omassa arjessa, on välttäm-

äntä että he ovat mukana koko ajan. Ylhäältä päin saneltu kehittämissä ei ole hedelmällinen, Ylitalo toteaa.

Kuntalaisille yli kuntarajojen toimiva yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluissa ei merkitse palvelujen katoamista kunnasta. Peruspalvelut tullaan tarjoamaan edelleenkin jokaisessa kunnassa.

Sen sijaan terveydenhuollossa erityispalveluja voi joutua hakemaan naapurikunnasta. Kehittämisen taustalla on ajatus, että jokainen seutukunnan asukas saa yhtä laadukasta sosiaali- ja terveyspalvelua asuinpaikasta riippumatta.

Palvelua tarvitsevan kuntalaisten ei tarvitse liikkua, vaan työntekijät voi myös siirtyä tarvittaessa yli kuntarajojen.

Työtä asiakkaiden ehdolla

Yli-lin kunnan sosiaali- ja terveys-toimenjohtaja **Maarit Niva** huokaisee hyvällä mielellä, kun hyvinvointipalvelujen strategiatyöskelyn ehdotukset on saatu valmiiksi.

Kolmessa eri työryhmässä työskennelleestä Nivasta on ollut antoisaa tutustua Iin ja Kuivaniemen sosiaalitoimen työntekijöihin ja kuulla miten naapurikunnissa hoidetaan lakisäätöiset sosiaalipalvelut.

– Olen saanut luottamusta omalle työlleni, kun olen havainnut, että asioita on hoidettu hyvin pitkällä samalla tavalla. Erot ovat vähäisiä, Niva sanoo.

Sosiaalipalvelujen kehittämisessä lähtökohdana on ollut asiakas. Työryhmissä on mietitty, miten toimintaa ja palvelua voidaan kehittää ilman, että asiakkaalle koituu hankaluksia.

– Lähtökohdana on, ettei asiakkaan tarvitse liikkua palveluiden perässä, vaan työntekijöiden, Niva tiivistää.

Sosiaalitoimeja ohjaavat säädokset ja lait ovat laaja-alaisia. Yli-lin, Iin ja Kuivaniemen sosiaaliviranomaisten kehittämisen lähtökohdana on ollut viranhaltijoiden oma kiinnostus ja erikoisoaaminen.

– Työryhmän jäsenten kiinnostus eri asioihin on jakaantunut luontevasti. Tämän ansiosta erityisosaamista vaativat työt voidaan keskittää. Yksi hoitaa vammaispuolustajia ja toinen avioerosovitteluja, Niva toteaa.

Hänen mukaansa toimeentuloluen maksatusta voisi kehittää. Maksu-rusteet ovat niin selkeät, että lasken-

Yli-lin sosiaali- ja terveys-toimenjohtaja Maarit Niva odottaa innolla, mihin kehittämistyö johtaa.

nan ja päätöksen voisi hoitaa joku kolmen kunnan toimistotyöntekijöistä. Maksatus tulee kuitenkin suunnitella siten, että kuntien budjetit eivät mene sekaisin. Jotta palveluita voidaan yhdistää, se edellyttää samanlaisia ohjelmistoja. Nivan mukaan Oulunkaaren seutukunnassa tekniikka on kehitetty ja valmiudet yhteisiin ohjelmiin ovat olemassa.

– Tulevaisuudessa neuvonpito videoyhteyden kautta naapurikunnan so-

siaalityöntekijän kanssa on arkipäivää tai esimerkiksi sairastapauksissa voidaan asiakasta palvelua videoyhteydellä naapurikunnasta, Niva tuumaa.

Nivan mukaan kolmen kunnan sosiaalityöntekijät odottavat innolla miten palvelujen tarjoaminen voidaan sovittaa yhteen.

– Toimeksiantajame eivät ole lähtökohdana korostaneet kustannussäästöjä, vaan palveluiden turvaamista. Jos syntyy säästöjä niin hyvä, Niva sanoo.

Hyvinvointipalvelujen kehittämisessä teknologia apuun

Oulunkaaren seutukunnassa on edetty pitkälle seudullisen hyvinvointiteknologian kehittämisessä ja käytäntöissä. Reilun vuoden kestäneen kehitystyön tuloksena Hyvinvoinnin tietoverkot- ja Verkostoterveyskeskus-hankkeissa kokeillaan tekniikan käyttöä käytännössä.

Hankkeissa on kolme painopistettä. Puhelinpalveluteknologiaosiossa keskitytään sosiaali- ja terveys-toimen tarpeisiin rakennettuihin, älykkään puhelinpalveluteknologian kehittämiseen, uuden toimintamallin rakentamiseen ja soveltamiseen käytännössä.

Työhallintaan liittyvässä osiossa kehitetään ja ymöhemmin otetaan käyttöön tietoverkkopohjainen työhallinta-alusta, jonka kautta voidaan välittää konsulttaatiovalmiudessa olevat henkilöt.

– Esimerkiksi lääkäreiden välisessä neuvonpidossa on vaikea tavoittaa toista lääkärinä. Työhallinta-alustan avulla selvästä heti, kuka on vapaana ja voi vastata puheluun, projektipäällikkö **Jari Väänänen** toteaa.

Pisimmälle on edetty etävastaanototeknologia-osiossa. Oulunkaaren kuntien terveyskeskuksiin ja Vaalan kunnan terveyskeskukseen on asennettu videoneuvottelulaitteistot, joita hyödynnetään etävastaanotossa, neuvotteluissa ja henkilöstön koulutuksessa.

Tämän vuoden tammikuusta Utajärven, Vaalan ja Pudasjärven terveyskeskuksissa on diabetespotilaiden vastaanotolla lääkäreitä vaativissa hoidoissa hyödynnetty videoyhteyksiä. Diabe-

teshoitaja ja potilas ovat istuneet vedantaanotolla esimerkiksi Pudasjärvellä ja yleislääketieteen erikoislääkäri **Ulla Rajala** Oulun yliopiston Kansanterveys- ja yleislääketieteenlaitoksella Kastellissa. Väänänen mukaan Oulunkaaren videoyhteyksien käytössä on merkittävää, että yhteydet toteutetaan täysin IP-verkkoteknologiaalla ja tietokoneisiin asennetuilla videoneuvotteluohjelmistoilla. Käyttö on helppokäyttöä ja kustannukset siedettävät.

– Ohjelmistojen ja laitteiden tekniikka on kehittynyt niin pitkälle, että aika on kypsä hyödyntää niitä, Väänänen sanoo.

Opetuskäytössä videoneuvotteluja

on käytetty Suomessa jo usean vuoden ajan aktiivisesti, mutta terveyspuolella se on ollut vähäisempää.

Väänänen ei pidä mahdollittomana ajatusta, että tulevaisuudessa videoneuvottelumahdollisuus löytyy terveyskeskuksen hoitohenkilöiden tietokoneilta ja jopa kuntalaiset voivat varata aikaa terveyskeskukseen oman videokameran ja verkkoon liitetyn tietokoneen välityksellä.

Hyvinvoinnin tietoverkot –hanke kestää ensi vuoden loppuun saakka. Hanketta rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan liitto. Verkostoterveyskeskus-hanke kestää vuoden pitempään ja on osa Tekefin FinnWell-ohjelmaa.

Projektipäällikkö Jari Väänänen on tyytyväinen Hyvinvoinnin tietoverkot- ja Verkostoterveyskeskus-hankkeiden kokemuksiin.

Jokivarsien Wanhat Rakennukset -projekti etenee

Projektin tavoitteena on edistää vanhan rakennuskulttuurin säilymistä, parantaa ympäristön laatua ja edistää asukkaiden viihtymistä sekä parantaa korjausalan työntekijöiden ammattitaitoa ja lisätä työllisyyttä.

Kolmivuotisen projektin toinen vuosi on käynnissä. Projektiin osallistuu yhdeksän kuntaa: Oulunkaaren seutukunta kokonaisuudessaan sekä Haukipudas, Kiiminki ja Muhos.

Projektia rahoittavat toimintaryhmä JoMma ry:n kautta EU, Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus ja osallistujakunnat sekä pienellä panoksella projektiin osallistuvat yksityiset tahot. Projektia hallinnoi Oulunkaaren seutukunta. Projektipäällikkö toimii arkkitehti **Kaarina Niskala**.

Vanhojen rakennusten systemaattinen inventointityö on käynnistynyt toukokuun alussa. Tämän vuoden kesäkauteen inventointia tekee kaksi kahden henkilön ryhmää. Kuluvan vuoden aikana on tarkoitus saada inventointi valmiiksi Haukiputaalla, Kiiminkiin ja Muhoksella.

Oulunkaaren seutukunnan alueella inventoinnin on tarkoitus jatkua vastaavalla henkilöstöllä vielä vuoden 2006 kesäkauden ajan.

Inventoijat ottavat aina ensin puhelimitse tai muuten yhteyttä rakennuksen omistajaan ja sopivat parin kolmen tunnin mittaisesta haastattelusta, valokuvauksesta ja piirtämiskäynnistä. Kuntoarvio ja korjausneuvonta jatkuvat kaikkien yhdeksän kunnan alueella.

Niskalan mukaan sovitut kuntoarvio- ja korjausneuvontakäynnit odottavia rakennusten omistajia on lukuisia, joten tarvetta toiminnalle näyttää olevan. Tästä toiminnasta rakennusten omistajilta peritään pieni korvaus, joka on minimissään 50 euroa ja arvonsisävero. Tämä summa veloitetaan yhdestä käynnistä. Pitempikeskiseksi sovitussa työssä korvaus kasvaa työmäärää vastaavasti, mutta todellista kustannuksista ei veloiteta kuin pieni osa.

Projektin lopputuote on yleinen vanhojen puurakennusten opasjulkaisu, jossa käsitellään sekä vanhaa rakennuskulttuuria ja sen säilyttämistä että korjaamisen teknisiä ja toiminnallisia ratkaisuja. Julkaisun on tarkoitus myös opastaa vanhan rakennuksen omistajaa korjaushankkeen läpiviennissä.

Teija Ylimartimo (vas.) ja Katja Makkonen inventoivat vanhoja rakennuksia. Toukokuun alkupuolella he kirjasiivat tietoa haukiputaalaisen Antero ja Elsa Pohjasen pihapiirin rakennuksista.

**UUSI KASVO
UUSI KASVO**

Tiina Nissinen projektisihteerinä

1. Milloin tulit seutukunnan palvelukseen?

Aloitin projektisihteerinä 1.2.2005

2. Toimenkuviasi?

Toimin projektisihteerinä Oulunkaaren seutukunnan Hyvinvoinnin hankkeissa, kuten Verkostoterveyskeskus- ja Seudullisesti verkostoitunut terveyskeskus -hankkeissa sekä olen tiiviisti mukana myös Hyvinvoinnin Tietoverkot-hankkeessa.

3. Millainen työympäristö Oulunkaaren seutukunta on?

Haastava, innovatiivinen

4. Onko jokin asia yllättänyt sinut vai onko työ ollut juuri sellaista millaisiksi sen kuvittelit etukäteen?

Olen positiivisesti yllätynyt siitä, miten seutukunnan kunnissa ollaan askel edellä seudullisen yhteistyön kehittämisessä. Tämän vuoksi on erittäin antoisaa olla mukana yhteiskunnallisestikin tärkeiden asioiden kehittämisessä. Työssäni voin hyödyntää kauppalista- ja terveydenhuollon koulutustani. Pääsen läheltä näkemään miten hyvinvointiin liittyvää kehitystyötä kunnissa tehdään.

5. Mikä on työsi haastavin puoli?
Pysyvä kehitystyön vauhdissa mukana. Varsinkin tietotekniikan huima kehitys vaatii alaan perehtymistä.

6. Onko sinulla terveisiä tai toiveita kuntiin?

Ottakaa rohkeasti yhteyttä hankkeisiin liittyvissä kysymyksissä. Autan mielelläni ja jos en itse osaa, niin etsitään vastauksia yhdessä.

7. Missä asut?

Oulussa

8. Miten hyvin tunnet seutukunnan kunnat entuudestaan?

Seutukuntien kunnat eivät oleelle minulle entuudestaan kovinkaan tuttuja, mutta tulevat tutummaksi kokonaisuutena ajan kuluessa.

Terhi Vähäsalo (vas.), Ossi Koskela, Jari Pennala, Seppo Miettinen, Sakari Ruonala, Markku Kehus, Sakari Herva, Pekka Pilttonen, Riitta Hoppinen, Aimo Heinonen, Harri Tapio ja Risto Kuivaniemi ideoivat yhteismarkkinointia kuivaniemäläisten yritysten kesken toukokuun puolessa välin Merihelmessä.

Heino Kuha

Kuivaniemellä yritykset tehostavat yhteismarkkinointia

Kuivaniemen Merihelmen matkailukeskuksessa toimivat yritykset pyrkivät markkinoimaan tulevaisuudessa palveluja yhdessä ja keskitetysti.

Yrittäjät suunnittelivat markkinointikuvia yhdessä Kuivaniemen kunnan ja Oulunkaaren seutukunnan edustajien kanssa toukokuun puolessa välin.

Yhteismarkkinointi aloitetaan jo tulevina lomakautena. Lisäksi tavoit-

teena on pitemmälle aikavälille kohdistuva suunnitelmallinen markkinointi. Yritykset pyrkivät myös löytämään mediat, joiden varaan markkinointi kannattaa keskittää. Yhteisiä www-sivuja kehitellään myös.

Merihelmen matkailukeskuksen on tulossa tänä kesänä muutoksia tieliikenteessä. Liikennöinti 4-tieltä Merihelmen matkailukeskuksen helpot-

tuu ja turvallisuus paranee.

Tienvarsiopasteisiin on myös tulossa muutoksia ja nykyistä enemmän näyttävyyttä.

Oulunkaaren matkailupalvelujen kehittämissuunnitelman projektipäällikkö **Heino Kuha** toivoo yrittäjävetoisen markkinointiyhteistyön käynnistyvän aktiiviseksi toiminnaksi myös seutukunnan muissa kunnissa.

Seutuverkko tutuksi

Oulunkaaren seutukunnan jäsenkuntien asukkailla, yrityksillä ja yhdistyksillä on ollut käytössä palveluportaalit www.ouluunkaari.info puolen toista vuoden ajan.

Portaalin sivustoilla seutukunnan alueella toimivat yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt ovat voineet julkaista omia uutisia ja tiedotteita. Kuntalaiset ja kaupunkilaiset ovat voineet julkaista esimerkiksi omia kirpputori-ilmoituksia.

Oulunkaaren seutukunnassa on käynnistynyt ICT-valmennushanke, jolla pyritään lisäämään yritysten ja asukkaiden valmiutta hyödyntää tietoverkkoa. Tavoitteisiin pyritään koulutuksella, valmennuksella ja neuvon-

nalla. Hankkeella parannetaan kuntalaisten ja kaupunkilaisien tietoisuutta palveluportaalin olemassaolosta ja opastetaan sen käytössä.

Tulevaisuudessa seutuverkkoa hyödynnetään opiskelussa ja etätyöskentelyssä. Koulutukset alkavat kesäkuun alusta. Kouluttajiksi on valittu Kehittämis- ja koulutuskeskus Pohjantähdi sekä Oulun yliopiston koulutus jatkumisyksikkö.

Koulutuksia järjestetään sekä pienryhmille että suurille porukoille. Tarvittaessa voidaan mennä pienien ryhmien yhteen. Hanke on ESR-osarahoitettua ja sitä rahoittaa Oulun lääninhallitus, projektipäällikkö **Jari Jussila** toteaa.

Oulun torilla 18.6.2005

Miltä terva tuoksuu? Mikä merkitys tervalla on ollut Oulun kaupungille? Keitä ovat räkirit? Tämä ja paljon muuta selviää TERVA PALAA -TAPAHTUMASSA.

Luvassa on tukin pyöritystä, tervaituri-kilpailu ja Tervasoudun maaliintulo. Markkinoilta voit poimia mukaasi maakunnan tuotteita käsitöistä merkullisiin elintarvikkeisiin. Teatteri Neliapila esittää näyttelmän Tervaporvarien piiput. Päivän päättävät tervatanssit.

Tervetuloa!

Tavoitteena säilyä yhden miehen yrityksenä

JJ Safaris on yritys, jonka kotipaikka on Pudasjärven kaupungin Sarakylässä. Yrittäjä **Janne Järvenpää**, 28, on tykätynyt maisemiin niin kovasti, ettei aio muuttaa minnekään, vaikka yrityksen tuotanto siirtyisi muualle.

Toistaiseksi se on Sarakylässä. Järvenpää suunnittelee ja markkinoi lumi- ja rullalautareilejä sekä rullalautaparkkeja. Hän myös hankkii valmistusmateriaalit. Hitsauksen ja maalaamisen hän teettää alihankintana. Asiakkaita ovat lasketelukeskukset, kunnat ja kaupungit.

Nuorisoo harrastaa lumi- ja rullalautailua nykyään. Nuorille ei tarvitse rakentaa hiihtolatuja, vaan tehdä alueita, joissa on hyvät välineet harrastaa, Järvenpää sanoo.

Yritys syntyi hieman puolivahingossa. Ensimmäinen Järvenpää suunnitteli reilejä kavereiden harrastuskäyttöön. Käyttäjien kokemukset Järvenpään tuotteista olivat hyvät ja se innosti laajentamaan markkinoita. Järvenpäällä on tekeillä myyntisitteitä malleista ja markkinoitua on suunnitella.

Viime syksynä yrittäjäksi ryhtyneen Järvenpään ennako-odotukset olivat realistiset, mutta siitä huolimatta yrittäjän arki on ajoittain ankea.

Myyntityö ei ole ihan ominta aluetta, mutta sitä on pakko tehdä, jos haluan, että tuotteet menevät kaupaksi, Järvenpää toteaa.

Hänen yrityksensä suuntautuu myös kesämakailuun. Hän on vuokrannut Metsähallitukselta Ruuhikoski-nimisen kosken Livojokivarresta kymmeneksi vuodeksi. Tänä kesänä hän rakentaa kodan ja muita rakennelmia sekä hankkii kanooteja. Tavoitteena on, että tälle kesälle saadaan muutamia asiakkaita.

Mitään suuria massoja en havittele tänne, vaan ajatuksena on tarjota esimerkiksi ulkomaisille turisteille mutaman tunnin ohjelmopaketteja. Jotain erilaista mitä muut eivät tee, Järvenpää paljastaa.

Majoituspalveluita Järvenpään yritys ei aio tarjota, vaan suunnittelee yhteistyötä majoitusta tarjoavien matkailuyrittäjien kanssa.

Aika näyttää mihin suuntaan homma kehittyi, mutta tarkoitus on pitää homma yhden miehen yrityksenä. Maksimissaan pari työntekijää. Mahdollisimman paljon alihankintaa ja yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa, Järvenpää tuumaa.

Porvoossa 23 vuotta asunut yrittäjä on kotiutunut neljän vuoden kuluessa Sarakylään erinomaisesti. Osasyynä lienee, että hän on lomailut kesäisin mummolassa, joka on kylällä.

En minä minnekään täältä lähde. No talveksi ehkä Syyteelle, mutta en kauemmaksi, Järvenpää sanoo.

Lisätietoja: www.reiliseppo.com

Pudasjärven Sarakylään kotiutunut Janne Järvenpää suunnittelee etenevänsä rauhallisesti matkailuyrityksessään.

Janne Järvenpään suunnittelema lumilautareilejä on muun muassa Saariselällä. Lautailijat arvostavat Järvenpään reileissä hyviä materiaaleja.

Osaako julkinen taho kehittää elinkeinoja?

Julkisella sektorilla on merkittävä rooli elinkeinojen kehittämisessä alueellaan. Kestävien tuloksien saavuttamiseksi sen täytyy lunastaa oikeutuksensa mittavilla saavutuksilla.

Kun kehitystä arvioidaan, täytyy myös rehelliä kysyä, mikä on tapahtunut osin julkisen tahon toimenpiteiden ansiosta ja mitkä tulokset ovat yksinkertaisesti yritysten oman toiminnan ansiota.

Tärkeintä tietysti on, että myönteisiä tuloksia on saavutettu, mutta julkisella sektorilla ei ole varaa ylläpitää heikkotohoista toimintaa. Valitettavasti usein projektityön lähtökohdalla on ollut kuitenkin myös niin sanottu löysän rahan saaminen, jolloin toiminta on lähtökohdaisesti vinoutunut.

Tässä mielessä onkin hyvä, että seuraavalla ohjelmakaudella projektirahoitukseen tulee tiettyä niukkuutta, joka pakottaisi tarkempaan harkintaan uusia hankkeita laitteissa liikkeelle. Meillä ei ole siis varaa huonoihin projekteihin!

Satsaus on valittava

Tulevassa toiminnassa Oulunkaaren seutukunnan elinkeinopuolen hankkeissa pyritään keskittymään olennaiseen ja välttämään hankkeita, jotka eivät ole valittujen linjausten mukaisia! Elinkeinojen kehittämiseen

sä tulisi aina lähteä liikkeelle yritystoiminnan asettamista vaatimuksista. Hallinnolliset rajat eivät ole oikea lähtökohhta. Tiukkarajainen seutukuntajako sopii usein huonosti elinkeinojen kehittämisen jäsentämiseksi, etenkin jos ja kun halutaan rakentaa vientikelpoisia yritysverkostoja.

Toki tämä seudullinen elinkeinojen kehittämisen toimintatapa on tuen lisäksi varaa verrattuna aiemmin yleiseen kuntakohtaiseen aktiviteettiin. Yhteistoiminta-alueen rajausta tulee kuitenkin tehdä tapauskohtaisesti harkiten siten, että toiminta on mahdollisimman tehokasta. Siten työssäkäyntialueet muodostavat luonnollisen yhteistoiminta-alueen esimerkiksi kauppa- ja palvelun alan yritystoiminnassa.

Myös seutukuntarajan ylittäminen Oulun suuntaan on luontainen intressi Oulunkaarella siten, että alueen yritykset pääsevät mukaan niihin toimiin ja ohjelmiin, joita Pohjois-Suomen pääkaupungissa toteutetaan.

Kehitystä yrityksille

Yritystoiminnan liiketoiminta- ja markkinoitiossaamisen kehittäminen on nostettu vahvasti esiin tärkeimpänä yritystoiminnan kehittämiskohteena. Seutukunnan yritysten kehittämiseen on hanketoiminnassa varauduttu siten,

että ulkopuolista asiantuntijan (juristin, veroasiantuntijan, markkinointikartoitusten, yrityksen omistajanvaihdon konsultointiin) teettämiseksi puolet on mahdollista saada avustuksena. Eli hyviin ideoihin saa joustavasti puolet rahoitusta seutukunnasta. Yrityskohtaisia kehittämistarpeita on kartoitettu vuoden vaihteessa tehdyillä yritys kyselyillä, jossa kyselylomake postitettiin noin 1600 yritykseen alueella.

Seutukuntatyössä yritystoiminnan tarpeisiin pyritään vastaamaan jatkosakin keveällä ja matalalla organisaatiolla, sekä yritys lähtöisellä toiminnalla. Keveän organisaation vaatimukseksi on tuotaa palveluita yrityksille yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa, eli siis toimia verkostomaisesti.

Yhteistyökumppaneina ovat muun muassa TE-keskus, Ouluseutu Yrityspalvelut, ProAgria, Oulun seudun Uusyrityskeskus, jne. Näitä palveluita pyritään saamaan aikaan yritystoiminnan elinkaaren eri vaiheisiin, eli perustamiseen, kasvun ja kehityksen, sekä omistajavaihdoksen tilanteisiin nähden.

PETRI LUUKKONEN
hankepäällikkö
Focus Yritys-hanke
0400-3000552

Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu yhteistyöhön seutukunnassa

Maaliskuun lopussa päätyneessä Oulunkaaren YTAKE-hankkeessa selvitetiin ja suunniteltiin kuntien välisestä yhteistoimintaa ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun toimialoilla.

Hankkeesta vastasi Oulunkaaren seutukunta ja hankkeen rahoitus tuli sosiaali- ja terveysministeriöltä sekä alueen kunnilta.

Hankkeen loppuraportissa esitettiin yhteisen organisaation perustamista ja yhteistoiminnan aloittamista vuoden 2006 alussa Kuivaniemen, Simon, Iin, Yli-Iin, Haukiputaan, Utajärven ja Vaalan kunnissa sekä Pudasjärven kaupungissa.

Muista kunnista poiketen Haukiputaan kunta on yhteistoimintahankkeessa mukana vain ympäristöterveydenhuollon osalta.

Oulunkaaren seutukunnan hallitus teki toukokuussa kunnille esityksen yhteistoiminnan aloittamista koskevasta sopimuksesta.

Suunniteltu aikataulu edellyttää, että kunnat tekevät päätökset sopimuksen hyväksymisestä viimeistään elokuussa 2005.

Yhteistoiminnalla tavoitellaan erikoisosaamisen ja asiantuntemuksen lisäämistä, sekä asiakkaiden parempaa ja koko alueella tasapuolista palvelua.

Tavoitteena on myös yhteisen suunnittelu- ja arviointikäytännön luominen sekä työyhteisön kehittäminen.

Tavoitteisiin pääsemiseksi esitetään, että yhteistoiminta-alueelle muodostetaan yksi yhteinen ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaispalvelut tuottava yksikkö, joka organisoit ja johtaa toimintaa.

YTAKE-hankkeen selvityksissä todettiin ympäristöterveydenhuollon henkilöresursseissa merkittävää vajaususta Haukiputaalla, Pudasjärvellä ja Vaalassa. Vajaus koskee elintarvikkeiden valvontaa ja terveysnsuojelun resursseja, mutta eläinlääkintähuollon resursseja katsottiin riittäviksi.

Ympäristönsuojelutoimissa resursivajausa todettiin Simon, Kuivaniemen sekä Vaalan kunnissa ja lisäksi Pudasjärven kaupungissa.

Henkilöstöä suunnitellaan lisääväksi noin kahdella henkilötyövuodella vuoden 2004 tasosta. Tällöin yhteisessä kahdeksan kunnan toimintayksikössä tulisi olemaan 15 viranhaltijaa terveysstarkastajina, eläinlääkäreinä ja ympäristönsuojeluviranhaltijoina.

Hankkeen ohjausryhmä esittää hallintomalliksi kahta vaihtoehtoa. Kummassakin vaihtoehdossa esitetään hallinnon keskittämistä, mutta käytännön toimipaikat jäisivät edelleen hajaautusti peruskuntiin.

Suunnitellun yhteistoiminta-alueen kahdeksassa kunnassa ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun vuodelle 2004 budjetoidut nettomenot olivat 726 000 euroa. Yhteistoiminnan aloittaminen ja 15 prosentin henkilöstöresurssien lisäys kasvattaisi kuntien nettomenoja 8 prosenttia.

Menojen kasvu kohdistuisi lähinnä ympäristönsuojelun toimialaan, ja ympäristöterveydenhuollon kustannusten nousu katettaisiin maksutuotoilla.

Kuva: Lännen Tehtaat, Pudasjärvi.

Hyvä elintarvikkeiden laatu ja tuotantohygienia on yksi ympäristöterveydenhuollon tavoitteista.

Seutukunnan lähiruoka sai nettisivut

Oulunkaaren Ruokaketju –hanke on julkaisut www.oulunlahiruoka.fi -web-sivuston. Sivuille kootaan tiedot lähiruokatuottajista, jalostajista ja ruokapalveluiden tarjoajista koko Oulun ja Raahan talousalueelta.

Sivut palvelevat niin tavallisia kuluttajia kuin ruokaketjun toimijoita. Sivustolta löytyy kattavasti muun muassa alueen pitopalveluyritykset, poronlihan suoramyyjät sekä lihansäilytyspaikat ja kesän alla sivuille tu-

laan päivittämään esimerkiksi marjojen sekä lampaanlihan suoramyyntitilat.

Sivustolla on myös paljon tuota ajankohtaista tietoa, kuten kalojen perkaus- ja käsittelyohjeita, reseptejä sekä tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja koulutuksista.

Lisäksi sivuilla on kauppaoppaikka, jossa voi ostaa ja myydä pieniä elintarvikke-eriä vaikkapa marjoja, sienitä tai juureksia.

Tietoa Oulunkaaren seutukunnan lähiruokatuottajista löytyy netistä.